

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

VELFERDSTEKNOLOGI OG ETIKK 27.11.2017

Hva tror du hun tenker?

Ingrid Mydland 27.11.2017
Velferdsteknologien ABC

Strategier i innføring av velferdsteknologi – hvordan jobbe systematisk med etikk?

Ex. Strategi - prosjekt innføring av velferdsteknologi i Lister (2013-2016)

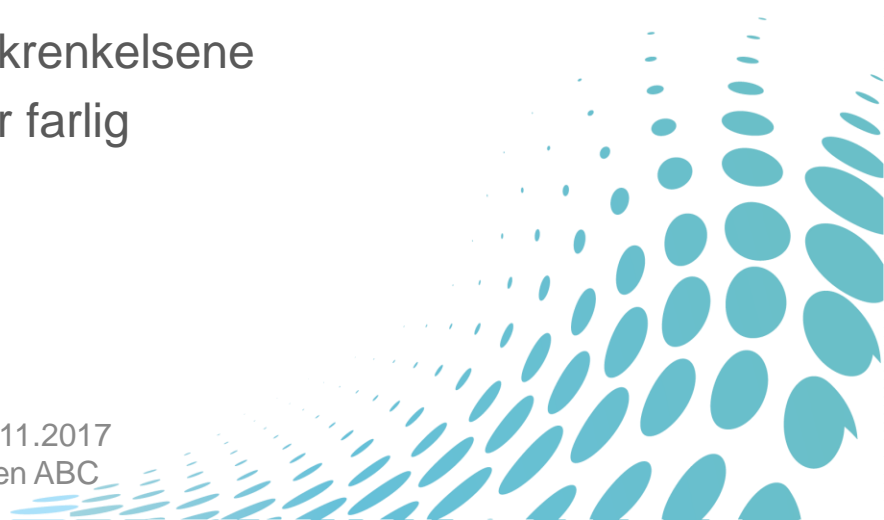
Etikk og velferdsteknologi

Etikk er en praktisk disiplin

- Hvordan vi bør forholde oss til hverandre
- Hvordan skape forpliktelse mot våre bør
(G. Fløystad)

Etikkens kjerne er urettferdighetene og krenkelsene

- Etikk er alvor, etikk haster og etikk er farlig
(A.J. Vetlesen: Hva er etikk?)

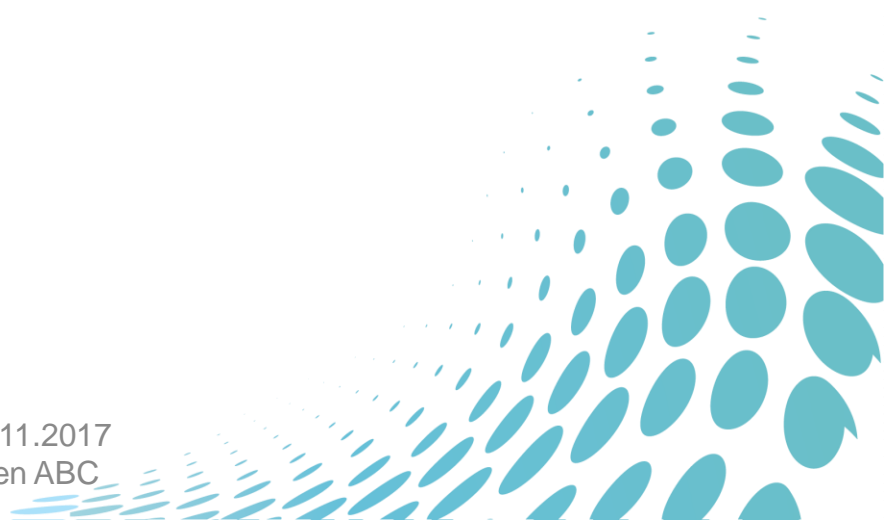

Den etiske fordring:

- Menneskeverdet først
- Likeverdstanke først
- Den mest sårbare først

(Knud E. Løgstrup)

Etikk i praksis

Etikk i praksis handler om :

- Det gode
- Det rette
- Det rettferdige

- Det etiske feltet handler om hvordan vi forvalter makt og avhengighet. Ansvarlig bruk av makt.

VÆR VARSOM

- Det er trangt for pleie og omsorgsverdiene i dagens helsetjenester
- Teknologi kan aldri erstatte human kapital, og kan ikke løse menneskers grunnleggende behov eller helse- og omsorgstjenestens bemannings og kompetansebehov
- Markedsføring, argumenter, eksempler og begrunnelser for omsorgsteknologi er på flere områder lite troverdig (glansbilder, vikarierende motiv, falske håp, lover mer enn de kan holde, - avhjelpe menneskelige ressurser, sparer tid og penger ....)

Etiske grunnprinsipper

- prinsippet om å unngå å ta liv
- prinsipper om autonomi
- prinsippet om å gjøre godt
- prinsippet om ikke å skade
- prinsippet om ærlighet
- prinsippet om rettferdighet
- prinsippet om å holde et løfte
- prinsippet om å vise engasjement og medansvar

Velferdsteknologi. Fagrapport, 2012

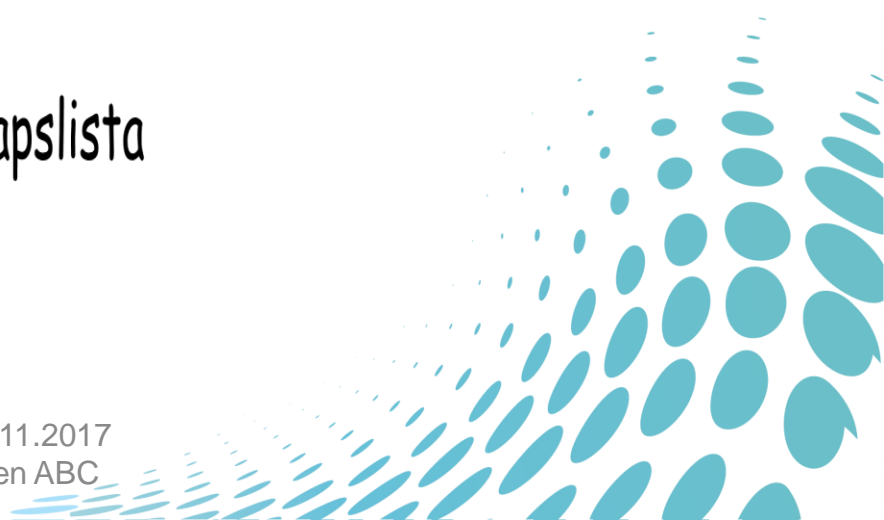

ETIKK? HVA BETYR DET I MIN JOBBHVERDAG?

Du skal ikke klistre fine øyeblikk opp på veggen i tankene
og forgylle dem med lengselen din
du skal kjøre spettet hardt innunder arrete hverdager og vippe dem opp
en etter en

Det er derfor livet har deg på mannsapslista

Kolbein Falkeid

NAVIGASJONSHJULET

Hvorfor velferdsteknologi?

- det vil bli lettere å skaffe teknologi enn human kapital (vi bare må ha det)
- vedlikehold av teknologi vil bli høyere prioritert enn vedlikehold av mennesker og reparasjon (forvaltning av tid)
- ingen kan stoppe/dempe den teknologiske utvikling
- markedskreftene styrer
- forventningskrisene øker (hvem har kompetanse og vilje til å skuffe folk?)

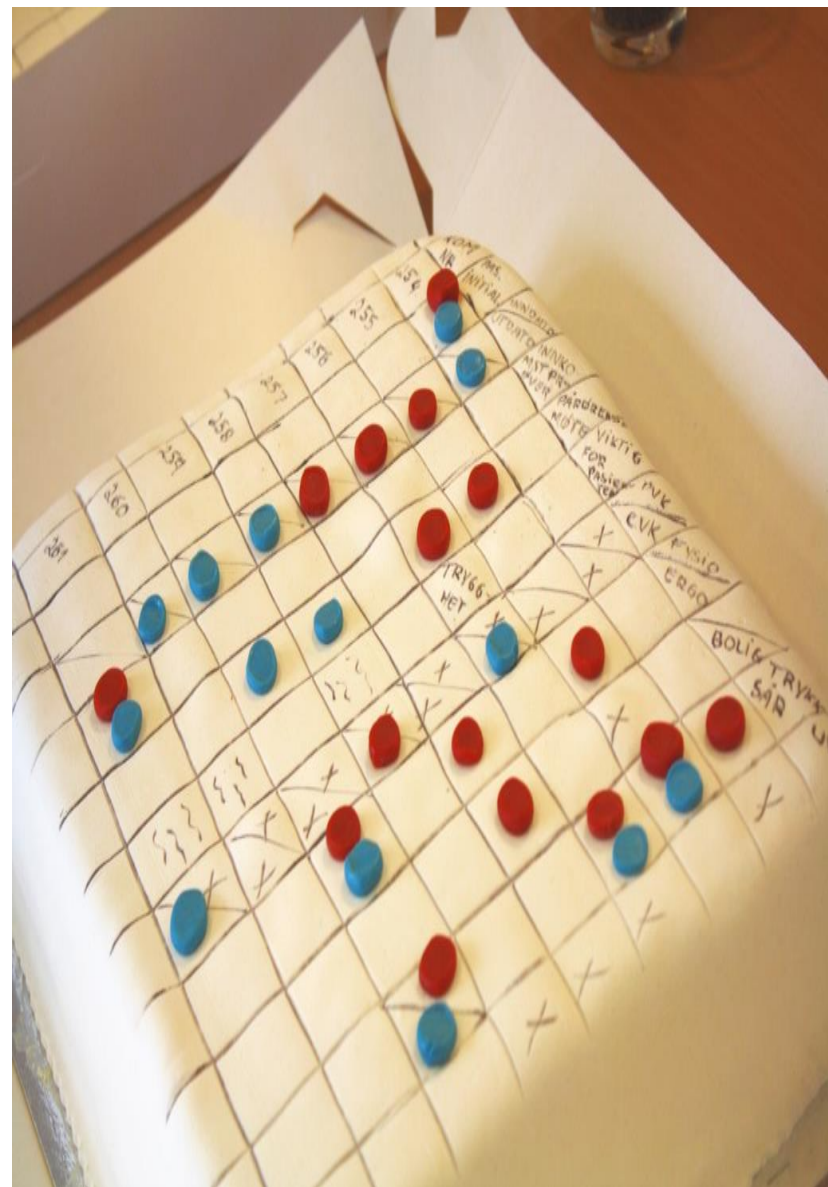
Det vil si at:

- personvernet og verdighetsarbeidet vil kontinuerlig bli satt på prøve, pleie- og omsorgstjenester blir stadig mer komplekst og kompetansekrevene, - og det er fristende å jukse....

ETISKE DILEMMAER

- RASJONELLE TJENESTER OG PASIENTEN/BRUKERENS BEHOV
- INSTRUMENTELL RASJONALITET VERSUS OMSORGRASJONALITET
- RASJONELLE TJENESTER VERSUS FORSVARLIGE TJENESTER
- OVERVÅKING ELLER VÅKE OVER
- (summing 2 min)

Hvordan jobbe med etikk og velferdsteknologi?

- ETISK DISKURS
(Diskusjon, drøfting)
(Karl Otto Apel, Jurgen Habermas)
Likeverdige parter i en samtale som kommer der alle blir hørt og kommer frem til konsensus

«OPPSKRIFT»

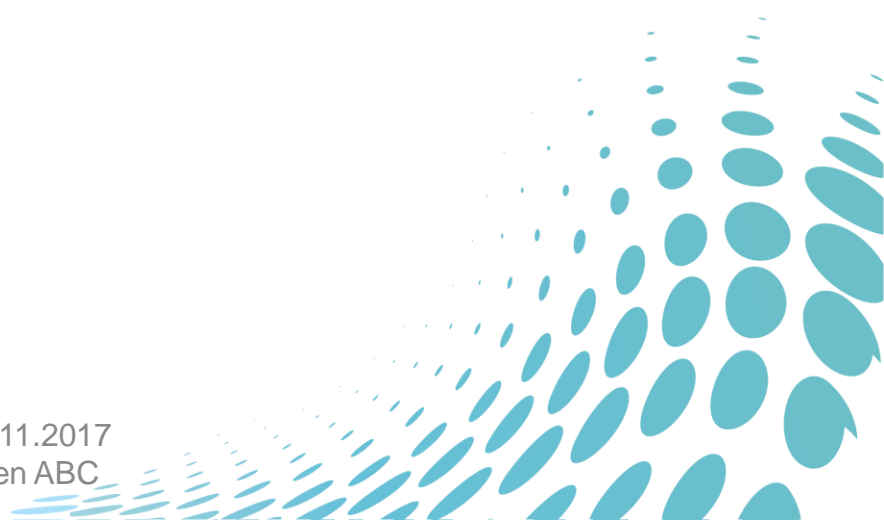
- Sakens fakta
- Sakens relevans og hva vi faktisk vet
- Hvilke verdier er truet/etiske dilemma? Ranger de viktigste
- Involverte parter? Ranger de mest berørte
- Hvilke handlingsalternativer har vi? Ranger de viktigste
- Anbefalinger/mulige råd

ER DU EN REFLEKTERT PRAKTIKER?

- Indre trygghet
- Ytre trygghet
- Faglig kompetanse
- Etisk bevisste

**Det finnes en ro
og den beror på
at vi er tro
mot det vi tror på**

Piet Hein